

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/256/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611210156
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4611210156.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, proti odporkyni: Q. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., ul. P. XXXX/XX, o zaplatenie 619,12 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 20. júna 2012 č. k. 6C/47/2012-37, takto

rozhodol:

Odvolačí súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku návrhu a v časti výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e.**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 20. júna 2012 č. k. 6C/47/2012-37 rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi sumu 46,74 eura s 8,76 % úrokom z omeškania ročne od 14. 08. 2010 až do zaplatenia, a to všetko do 3-och dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie vo veci samej právne posúdil podľa § 2 písm. a/ a b/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 3, 5 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 4, § 54 ods. 2, 879f ods. 3-4, § 40 ods. 1, § 41, § 517 ods. 2, Obč. zákonníka, ust. čl. 3 ods. 1, 2, 5 a 6 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993, keď vykonaním dokazovania oboznámením sa s obsahom úverovej zmluvy, úverových podmienok navrhovateľa, splátkového kalendára, zosplatnenia úveru a s výzvou k úhrade zo dňa 29. 07. 2010, charakteristikou kreditnej karty, písomným vyjadrením navrhovateľa zistil, že dňa 19. 06. 2003 uzatvorili účastníci úverovú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru a vydaní a používaní platobnej karty YES, vedenú pod č. 5304305148. Z úverovej zmluvy vyplýva, že na základe voľby z možných variant A, B, C, D si odporkyňa zvolila variantu D, a to výšku úverového rámca 30 000,-- Sk (995,82 eura), výšku mesačnej splátky po 1 200,-- Sk (39,83 eura). Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú úverové zmluvné podmienky navrhovateľa. Zo splátkového kalendára navrhovateľa súd zistil, že navrhovateľ vykazuje čerpanú sumu 3 060,15 eura, z ktorej bolo uhradené 3 013,41 eura, a k úhrade zostáva nesplatených 46,74 eura, úhrada úroku je predpísaná vo výške 1 963,71 eura, z toho uhradené 1 463,21 eura, a neuhradené zostáva 500,51 eura. Poplatok za výber z bankomatu vo výške 34,46 eura, úhrada vo výške 31,17 eura, neuhradených zostáva 2,30 eura. Úhrada zmluvnej pokuty uvádzaná v sume 35,62 eura, s úhradou 6,37 eura a zostáva k úhrade výška 29,25 eura. Sankčný úrok vo výške 8,34 eura, uhradené vo výške 0,80 eura a neuhradené zostáva 7,54 eura. Mesačný poplatok za vedenie účtu 116,94 eura, z toho uhradené bolo 84,15 eura a neuhradené zostáva 32,79 eura. Listom zo dňa 29. 07. 2010, označeným ako splatenie celého úveru s výzvou k úhrade, navrhovateľ oznámil odporkyni, že jej bol poskytnutý revolvingový úver s úverovým rámcom 2 323,57 eura, a keďže nesplácala riadne úver, že si uplatňuje voči nej právo na splatenie celého čerpaného úveru. Celková

dĺžná čiastka predstavuje 619,12 eura, ktorú žiadal uhradiť do 15 dní, a z uvedenej sumy odporkyňa nič nezaplatila. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený Smernicou Rady č. 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti. Takáto situácia vedie k prístúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom, bez možnosti ovplyvniť ich obsah. Smernica 93/13/EHS vyvažuje nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom zásahom zo strany štátu. Zákonodarca umožnil vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi, aby dodávateľ dal svoje zmluvy, teda aj predmetnú zmluvu, do súladu s požiadavkami a cieľmi EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. To platí aj čo do povinnosti odstrániť zo spotrebiteľských zmlúv neprijateľné zmluvné podmienky a ustanovenia nevýhodnejšie oproti ustanoveniam občianskeho zákonníka. Za tým účelom stanovila 3-mesačnú lehotu na nápravu a jej márne uplynutie spojila s následkom neplatnosti problémového ustanovenia. Z ustanovenia § 54 ods. 1 OZ v znení v zmysle novely vykonanej Zákonom č. 150/2004 Z. z. zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Z ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, § 54 a § 57 uvedeného zákona, podľa ods. 3 sú neplatné po uplynutí 3-och mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti zákona (§ 879f ods. 4 OZ v znení novely zákona č. 150/2004, účinnej od 01. 04. 2004). Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný, avšak iba čiastočne, čo do uplatnenej istiny vo výške 46,74 eura, v ktorej časti súd návrhu vyhovel, po tom, ako bolo zistené z dokazovania a zo splátkového kalendára čerpanie vo výške 3 060,15 eura, z toho uhradených bolo 3 013,41 eura a rozdiel predstavuje 46,74 eura. O úroku z omeškania rozhodol súd v zmysle citovaného ustanovenia § 517 OZ a § 3 ods. 1 citovaného nariadenia vlády, keď do omeškania sa dostala odporkyňa nasledujúci deň po tom, ako si nesplnila svoju povinnosť uhradiť dlh navrhovateľovi v zmysle výzvy zo dňa 29. 07. 2010. Vo zvyšku súd návrh zamietol, čo sa týka uplatneného zmluvného úroku, poplatku za výber z bankomatu, zmluvnej pokuty, a mesačného poplatku za vedenie účtu, keďže tieto neboli individuálne dojednané v úverovej zmluve, a tak ich treba považovať za nekalé podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor odporkyne ako spotrebiteľa. Uvedená zmluva bola navrhovateľom vopred pripravená, bez možnosti zo strany odporkyne jej obsah nejakým spôsobom ovplyvniť. Z hlavy 9 § 2 úverových podmienok vyplýva, že výška úroku z omeškania je 0,08 % denne, čo ročne predstavuje 29,2 %. Podľa súdu však výška úroku z omeškania nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, inak takéto zmluvné dojednanie je neplatné podľa § 39 OZ. Podľa ustálenej judikatúry je zrejmé, že za primeraný možno považovať úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 3 nariadenia č. 87/1995, ktorý úrok bol v čase uzatvorenia zmluvy 13 %. Takto dohodnutý úrok z omeškania je potom potrebné považovať za neplatný. V danej veci mal súd ďalej za preukázané, že odporkyňa pôvodne uzatvára s navrhovateľom úverovú zmluvu s prejavovým záujmom o variant D/, a to s úverovým rámcom 30 000,-- Sk (995,82 eura). Ďalšie varianty sú uvedené pod A/ s výškou úverového rámca 15 000,-- Sk (497,91 eura), pod B/ s výškou úverového rámca 20 000,-- Sk (663,88 eura), pod C/ s výškou úverového rámca 25 000,-- Sk (829,85 eura). Napriek uvedenému navrhovateľ odporkyňi umožňuje čerpať do výšky, ktorá podstatne prekračuje uvedený dohodnutý úverový rámec, teda vyššie, ako si pôvodne odporkyňa vybrala. Až vo všeobecných úverových podmienkach navrhovateľ podsúva odporkyňi možnosť vyššieho čerpania, aj keď to pôvodne nie je vo sfére záujmu odporkyne. Týmto jej podsúva nielen vyšší úver, ale vlastne aj ďalšie výdavky pre odporkyňu, spojené s úhradou či už úroku, alebo jednotlivých poplatkov. Z dokazovania vyplýva, že úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi, ktorej súčasťou sú úverové zmluvné podmienky navrhovateľa, spĺňa náležitosti typovej zmluvy podľa zákona o ochrane spotrebiteľa platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Charakteristickou črtou spotrebiteľskej zmluvy je, že nesmie obsahovať neprimerané podmienky, t. j. ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Za neprijateľné podmienky súd považoval uplatnené nároky, v ktorej časti bol návrh zamietnutý, i keď sú uvádzané v úverových podmienkach, avšak odporkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť ich ovplyvniť a tak spôsobujú jej menej priaznivé postavenie. Priznanie ďalších nárokov, uplatnených navrhovateľom, súd považuje za nedôvodné, keď nebola dodržaná zákonom stanovená forma v súlade s článkom 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS, podľa ktorého zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, najmä ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach. Rovnako súd nárok navrhovateľa v tejto časti považuje za nedôvodný s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 5 Zák. č. 258/2011, podľa ktorého od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Tieto sú uvedené neurčito, keď z hlavy 6 v podmienkach splácania úveru v § 7 sa uvádza povinnosť hradiť spoločnosti poplatky za poskytované služby, ktorých

špecifikácia výšky poplatkov je daná sadzobníkom poplatkov a odmien. Rovnako sa uvádza aj pri povinnosti, ako to vyplýva z § 9, povinnosti platiť úrok z poskytnutého úveru vo výške aktuálne platnej mesačnej úrokovej sadzby v okamihu splátky úveru, v ktorej je obsiahnutá platba úroku. Takže i táto mesačná úroková sadzba je pre spotrebiteľa určená neurčite a nie pre neho dost' zrozumiteľne. V týchto častiach predmetný úkon súd považoval za neplatný v zmysle ustanovenia § 40 a 41 OZ. K poplatku za vedenie účtu súd dodáva, že nemôže predstavovať samotnú odpltnú službu, keďže takéto vedenie účtu slúži najmä k záujmu navrhovateľa. Preto súd, v zmysle vyššie uvedeného, vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol, keďže tieto nároky súd považoval za neprijateľné. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a odporkyni, ktorá mala v konaní podstatnejší úspech náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy v konaní nevznikli.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti výroku a v časti výroku o náhrade trov konania účastníkov podal včas odvolanie navrhovateľ, žiadajúc jeho zmenu a priznanie nároku v celom rozsahu. Uviedol, že revolvingový úver je dlhodobý, opakovateľný a obnoviteľný úver. Držiteľ revolvingového úveru má k dispozícii finančné prostriedky vo výške dohodnutého úverového rámca. Termín „revolvingový“ znamená po slovensky „obnovujúci sa“. Pri tomto type úveru je obnoviteľná finančná rezerva. S každou uhradenou mesačnou splátkou „žalovaný sporí“ čiastku, ktorú si v prípade potreby môže opäť požičať, a to bez akýchkoľvek zbytočných „papierovačiek“. Z toho je zrejmé, že suma uvedená ako čerpanie odporcom v splátkovom kalendári - 3 060,15 eura, je celkovou sumou, ktorú odporca v priebehu niekoľkých rokov platnosti napadnutej zmluvy čerpal a nie výška úverového rámca. Navrhovateľ zásadne odmieta, že uzavretím zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru porušil zmluvnú slobodu odporcu tým spôsobom, že podpisom zmluvy podsunul odporcovi aj čerpanie vyššieho úveru. Nepochybne vyplýva, že odporca mal evidentný záujem na tom, aby mohol čerpať revolvingový úver v navýšenej čiastke 2 323,57 eura, z pôvodného úverového rámca 995,82 eura, pretože vykonal prejav vôle smerujúci k jeho zvýšeniu - požiadal opakovane o zmenu výšky úverového rámca, a to dňa 15. 11. 2005 o 15 000,-- Sk a dňa 29. 01. 2009 o 25 000,-- Sk (fotokópia žiadosti v prílohe) a úver čerpať, čo preukazujú platobné transakcie uvedené v prehľade o čerpaní a splácaní úveru, ktorý bol predložený súdu pri podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu. Úverový rámec bol odporcovi navýšený, pretože jeho platobná disciplína v čase podávania jednotlivých žiadostí o zmenu úverového rámca bola v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok riadne a včas plnená. Občiansky zákonník v § 37 ods. 1 pozitívne vymedzuje podmienky, za ktorých sa právny úkon považuje za platný, a tým aj účinný (schopný vyvolať právne následky). K tomu treba dodať, že samozrejmom požiadavkou platnosti právneho úkonu je - aj keď to zákon výslovne neuvádza - danosť (existencia) vôle; ak vôle niet, niet ani právneho úkonu. Navrhovateľ nesúhlasí s tým, že za neprijateľné podmienky súd považoval uplatnené nároky, v ktorej časti bol návrh zamietnutý (zmluvný úrok, poplatok za výber z bankomatu, zmluvnú pokutu a mesačný poplatok za vedenie účtu), i keď sú uvádzané v úverových podmienkach, avšak spotrebiteľ nemal možnosť ich ovplyvniť a tak spôsobujú menej priaznivé postavenie. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka: „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Z uvedeného zákonného ustanovenia, ako aj zo súdnej praxe, jednoznačne vyplýva, že za neprijateľnú podmienku sa označuje také ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré je „až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24. 02. 2011, IV.ÚS 55/201-19). Podľa jeho názoru odkaz na zmluvné podmienky nespôsobuje žiadnu nerovnováhu vo vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom (odporcom a navrhovateľom), pretože nerovnováha v právach a povinnostiach musí byť v neprospech spotrebiteľa, čo ustanovenia predmetnej úverovej zmluvy nie sú, sú v súlade s platnou legislatívou a spotrebiteľa v zásade k ničomu naviac nezaväzujú, zakotvujú len právo spotrebiteľa na čerpanie revolvingového úveru v prípade, že sám bude mať o tento úver záujem. Poukazuje aj na skutočnosť, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý navrhovateľom túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré odporca ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred a je evidentné, že odporca v zmysle dojednaní v nich uvedených postupoval. Stále ide v samotnej podstate o zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania, kde obe strany disponujú zákonom predpokladanou zmluvnou voľnosťou, ktorá samozrejme v konečnom dôsledku v prípade vzájomného konsenzu na seba viaže príslušné práva a povinnosti (záväzky) z nej vyplývajúce. Odporca podpisoval príslušnú úverovú zmluvu ako osoba plne spôsobilá na právne úkony, zmluvu podpisoval dobrovoľne, nikto ho k tomuto podpisu nenútil, to znamená plne si uvedomoval jeho záväzky voči navrhovateľovi v zmysle tejto úverovej zmluvy. V zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho

zákonníka bolo uzatvorenie zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru urobené vo forme, ktorú vyžaduje zákon, t. j. písomne. Vzhľadom na charakter revolvingového úveru, t. j. skutočnosť, že navrhovateľ a ani odporca nemôžu vedieť a ani nevedia pri uzatváraní zmluvy určiť kedy a koľko z úveru bude čerpané, nie je možné presne stanoviť výšku poskytnutého úveru, pretože pri takomto type úveru sa zásadne definuje len výška úverového rámca, ktorá v tomto prípade bola pôvodne 30 000,-- Sk - bod 27. Variant D predmetnej úverovej zmluvy. V bode 27. Variantu D predmetnej úverovej zmluvy je uvedená výška mesačnej splátky 1 200,-- Sk. Vzhľadom na typ úveru počet splátok nie je možné vopred dohodnúť, pretože ide o automaticky obnovovaný úver. Termín splatnosti mesačnej splátky bol dohodnutý priamo v zmluve - na lícnej strane pod bodom 32., tak, „termín mesačnej splátky je vždy k 20. dňu v mesiaci“. Uviedol, že v Hlave 6 § 1 je uvedené, že v jednotlivých splátkach sú zahrnuté zmluvne dohodnuté úroky a príslušná časť úverovej istiny. Špecifikácia poplatkov a výška úrokovej sadzby bola konkrétne stanovená v Sadzobníku poplatkov, ktorý bol súčasťou metodickéj príručky, ktorá bola prílohou tejto úverovej zmluvy. Odporca podpisom úverovej zmluvy a úverových zmluvných podmienok potvrdil, že bol s nimi oboznámený, rovnako ako potvrdil oboznámenie sa s metodickou príručkou, ktorej súčasťou bol aj Sadzobník poplatkov. Dojednania, ktoré sú uvedené v úverových zmluvných podmienkach navrhovateľa majú rovnakú právnu moc a váhu ako majú dojednania uvedené na lícnej strane úverovej zmluvy. Nie je možné odlišne posudzovať jednotlivé dojednané ustanovenia, pretože aj keď sú úverové zmluvné podmienky tzv. typovými, ich platnosť a právnu vymožitelnosť prejedikujú právne predpisy upravujúce danú oblasť záväzkových zmluvných vzťahov. Celistvosť listiny je zachovaná aj vtedy, ak jednota viacerých listín je spoznatelná z obsahu právneho úkonu a ak spolunáležitost' jednotlivých listín je nesporná. Pevné spojenie listín napr. zošitím alebo zviazaním nie je v takom prípade potrebné. Tak ako žiadny právny predpis neobmedzuje počet dohodnutých úverov v jednej písomnej zmluve, tak ani žiadny právny predpis neustanovuje, kde má byť na listine, zachycujúcej písomný prejav vôle, umiestnený podpis. Dotknutá zmluva o revolvingovom úvere má písomnú formu, v ktorej je záväzkový vzťah individualizovaný v zmysle platnej a takisto bola dodržaná predpísaná písomná forma ako to vyžaduje ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z., a preto je právny úkon, na základe ktorého došlo k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom úvere platný. Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ v žiadnom prípade poskytnutím revolvingového úveru na základe prejednávanej úverovej zmluvy nemohol spôsobiť kvalifikovaný rozpor s dobrými mravmi, ktoré sú v našej spoločnosti a v krajine všeobecne uznávané a určite týmto spôsobom nemohol úmyselne poškodiť či znevýhodniť odporcu. Bol to práve odporca, ktorý mal záujem o takýto úver, po tom čo mu navrhovateľ poskytol dostatok informácií o podmienkach čerpania a splácania takéhoto druhu úveru. Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky 13Cdo 1201/2009 zo dňa 29. 06. 2010. Žiadal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť a uložiť odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu zmluvného úroku vo výške 500,51 eura, poplatku za výber z bankomatu vo výške 2,29 eura a mesačného poplatku za vedenie účtu vo výške 32,79 eura spolu s trovami prvostupňového a odvolacieho konania.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a pri súčasnom verejnom vyhlásení rozsudku za splnenia podmienok uvedených v § 214 ods. 3 OSP v spojení s § 156 ods. 3 OSP dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa proti napadnutej zamietajúcej časti výroku rozsudku a výroku o trovách konania nie je dôvodné, preto v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 879f ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté predtým nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ustanovením § 55 ods. 1, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Podľa ods. 4 cit. ust., ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, 54 a 57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Spotrebiteľ má právo odstúpiť od spotrebiteľskej zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch, ktorá nie je podľa odseku 3 daná do súladu s ustanovením § 55 ods. 1 tohto zákona, ak ide o náležitosti zmluvy, a to do troch mesiacov po uplynutí lehoty podľa odseku 3.

V predmetnej veci sa navrhovateľ návrhom, doručeným súdu prvého stupňa dňa 08. 12. 2011, domáhal voči odporkyňi zaplataenia istiny vo výške 46,74 eura, zmluvného úroku vo výške 500,51 eura, poplatku za výber z bankomatu vo výške 2,29 eura, zmluvnej pokuty vo výške 29,25 eura, sankčného úroku vo výške 7,54 eura, mesačného poplatku za vedenie účtu vo výške 32,79 eura, úroku z omeškania vo výške 0,024 % denne z čiastky 46,74 eura odo dňa 14. 08. 2010 až do zaplataenia, ako aj náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodňoval tým, že dňa 19. 06. 2003 uzatvoril s odporkyňou úverovú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru č. 5304305148 s úverovým rámcom vo výške 2 323,57 eura a keďže odporkyňa nesplácala úver podľa dohodnutých podmienok, navrhovateľ jej zaslal dňa 29. 07. 2010 výzvu k zaplataeniu celého splatného dlhu vo výške 619,12 eura.

Rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej bola odporkyňa zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi sumu 46,74 eura s 8,76 % úrokom z omeškania ročne od 14. 08. 2010 až do zaplataenia nebol napadnutý odvolaním, preto v tejto časti nadobudol právoplatnosť. Predmetom odvolacieho konania tak zostala iba zamietajúca časť výroku rozsudku súdu prvého stupňa a nadväznosti na to i výrok o trovách konania.

Základný rámec právneho vzťahu jeho účastníkov tvoria normy tvorené zmluvnými dojednaniami - individuálne záväzné normy (obsah právneho vzťahu, teda práva a povinnosti právneho vzťahu) a taktiež obsah právneho vzťahu, ktorý je tvorený všeobecne záväznými normami právnych predpisov - či už ide o kogentné všeobecne záväzné normy, alebo dispozitívne (avšak účastníkmi zmluvne neupravené) právne normy. Ide teda o sumár práv a povinností. V zásade možno povedať, že obsah zmluvou dohodnutých práv a povinností je možné meniť len dohodou zmluvných strán. Tak je tomu aj v prípade vzťahov, ktorých právny vzťah (aj keď pôvodne tomu tak nebolo) je všeobecne záväznými normami považovaný za vzťah spotrebiteľský. Totiž komplexnejšia, ale najmä všeobecnejšia úprava zahrňujúca súkromnoprávnu reguláciu spotrebiteľských vzťahov bola v rámci aproximácie spotrebiteľského právneho vzťahu zavedená do nášho právneho poriadku zákonom č. 150/2004 Z. z. z 2. marca 2004 s účinnosťou od 1. apríla 2004, ktorým sa menil Občiansky zákonník. Ust. § 879 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka „zasiahol“ do existujúcich právnych vzťahov (spotrebiteľského charakteru) tým, že podmienil inak pôvodne platné (pokiaľ platnosť nebola dotknutá iným dôvodom) ustanovenia týchto zmlúv tým, že zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti cit. zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a § 54 s následkom, že ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, § 54 a § 57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti zákona (účinnosť od 01. 04. 2004).

Odvolací súd preskúmal v dôsledku odvolania podaného navrhovateľom zamietajúci výrok rozsudku súdu prvého stupňa i výrok o trovách konania a dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ust. § 219 ods. 2 OSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že závery súdu prvého stupňa ohľadne neplatnosti úverových podmienok tvoriacich súčasť zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru sú správne. Na tomto závere nič nemení ani tá skutočnosť, že odporca tieto úverové podmienky podpísal. Postup navrhovateľa pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru aj podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné považovať za postup v súlade s dobrými mravmi (§ 39 OZ). V tejto súvislosti súd prvého stupňa správne poukázal na to, že z písomnej úverovej zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 19. 06. 2003, z hľadiska jej obsahu okrem údajov konkretizujúcich účastníkov konania, výšky úverového rámca 30 000,-- Sk, mesačnej splátky 1 200,-- Sk a jej splatnosti táto zmluva obsahuje už len odkaz na Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. a prehlásenie klienta o tom, že bol s týmito podmienkami oboznámený, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, že ich považuje za dostatočne určité, a že prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami. Všetky ďalšie dojednania týkajúce sa najmä úrokov, poplatkov, sankčných úrokov a zmluvných pokút sú skryté v množstve inak neprehľadných a veľmi drobným písmom písaných

ustanovení úverových podmienok. Napríklad až v záverečných ustanoveniach Hlava 9, § 2 má možnosť spotrebiteľ zistiť, že v prípade oneskorenia s úhradou splátky úveru či jej časti dlhšieho než 7 dní, je klient povinný zaplatiť zmluvný úrok z oneskorenia vo výške 0,08 % za každý začatý deň oneskorenia a v prípade oneskorenia s úhradou splátky úveru, či jej časti dlhšieho než 7 dní, je povinný zaplatiť aj zmluvnú pokutu vo výške 8 % z čiastky, s ktorej úhradou je v oneskorení.

Odvolačný súd zhodne ako súd prvého stupňa mal za to, že takto dojednané podmienky, ktoré z hľadiska úrokov, rôznych poplatkov a sankcií za porušenie zmluvných podmienok ako napr. sankčných úrokov a zmluvnej pokuty, nie je možné považovať za individuálne dojednanie zmluvných podmienok. Správne súd prvého stupňa preto dospel k záveru, že tieto dojednania treba považovať za neplatné, pretože navrhovateľ tieto zámerne neuviedol do úverovej zmluvy hoci mu v tom nič nebránilo, ale skryl tieto dojednania - inak pre spotrebiteľa veľmi podstatné - do úverových podmienok zrejme s tým zámerom, že spotrebiteľ vzhľadom k ich množstvu, neprehľadnosti a rôznych povinností uložených spotrebiteľovi stratí a to aj v prípade, že sa s nimi oboznámi, prehľad o skutočne dohodnutých podmienkach, najmä o cene úveru a o sankciách za porušenie zmluvných podmienok. Takýto postup je treba podľa názoru odvolacieho súdu hodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi a s poukazom na ust. § 3 Občianskeho zákonníka mu nie je možné priznať súdnu ochranu. Odvolací súd po tom, čo sa oboznámil s posudzovanými úverovými podmienkami dospel k záveru, že vzhľadom na ich rozsah, zložitosť a neprehľadnosť a použitie drobného písma nie je možné spravodlivo od spotrebiteľa žiadať, aby sa pri uzatvorení zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru s nimi zodpovedne oboznámil, a najmä aby si uvedomil výšku sankcií, ktoré ho postihujú za porušenie rôznych dojednaní.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní tvrdí, že zmluvné podmienky sú súčasťou zmluvy, bol povinný v zmysle ust. § 879f OZ dať do súladu so zákonom aj tieto úverové podmienky. Preto aj keď samotná zmluva o poskytnutí úveru neobsahovala neprijateľné podmienky, neznamená to, že úverové podmienky nemožno považovať za neplatné práve z dôvodu, že obsahujú neprijateľné podmienky, tak, ako to vyhodnotil súd prvého stupňa.

Pre podporu vecnej správnosti napadnutého rozsahu rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd po prejedaní veci dospel okrem vyššie uvedených zistení aj k záveru, že navrhovateľ v tomto konaní neunesol dôkazné bremeno ako mu to ukladá ust. § 120 ods. 1 OSP, a to z toho dôvodu, že v konaní dostatočným spôsobom si nespĺnil povinnosť tvrdenia rozhodujúcich skutočností a tiež povinnosť navrhnuť právne relevantné dôkazy. Aby súd mohol rozhodnúť vo veci samej, musí najskôr zistiť skutkový, ktorý zistí predovšetkým prostredníctvom vykonávaných dôkazov. Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1). Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, a aj pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky právne relevantné tvrdenia, či už sú uvedené v žalobnom návrhu, vo vyjadrení odporcu, alebo v priebehu konania. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť. Dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) rozumieme zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Dôkazná núdza je situácia, v ktorej sa dopad (neúspech v konaní) pričíta tomu účastníkovi, na ktorom predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva. V sporovom konaní sú v zásade predložené dôkazy bez povinnosti tvrdenia takým výsledkom, ako tvrdené skutočnosti bez označenia dôkazov a unesenia dôkazného bremena.

Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno, pretože v konaní nielenže absentujú nevyhnutné tvrdenia, z ktorých nárok mal navrhovateľovi vzniknúť ale navrhovateľ ani nevedel dôvodnosť uplatneného nároku preukázať dôkazmi. V tejto súvislosti mal odvolací súd z písomného predvolania navrhovateľa na pojednávanie konané pred súdom prvého stupňa dňa 20. 06.

2012 za preukázané, že navrhovateľ bol podľa § 120 ods. 4 OSP riadne poučený o povinnosti predložiť všetky dôkazy alebo označiť ich skôr, ako bude vyhlásené rozhodnutie o skončení dokazovania. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že navrhovateľ predložil spolu so žalobným návrhom Základnú charakteristiku striebornej karty Home Credit. Ohľadom uplatňovaných nárokov navrhovateľa, a to zmluvného úroku a mesačného poplatku za vedenie účtu odvolací súd dodáva, že navrhovateľ v konaní nepreukázal, v akej výške bol zmluvný úrok s odporcom dohodnutý, ani nepreukázal, že odporca bol pri uzatváraní zmluvy o úvere s výškou úroku a výškou poplatku za vedenie účtu oboznámený. Nie je preto ani zo žalobného návrhu ani z ďalšieho obsahu spisu zrejmé, na základe čoho sa navrhovateľ domáha zaplata sumy 500,51 eura titulom zmluvného úroku a sumy 32,79 eura titulom poplatku za vedenie účtu a akým spôsobom tieto sumy vyčíslil. Nebolo preto možné ani prípadne posúdiť, či navrhovateľom požadovaný úrok je primeraný. Rovnako tak nie je zrejmé, akým spôsobom bola vyčíslená zmluvná pokuta vo výške 29,25 eura. V texte žalobného návrhu síce navrhovateľ uvádza, že v zmysle úverových podmienok má navrhovateľ nárok na zmluvnú pokutu vo výške 0,08 % z dlžnej čiastky za každý deň omeškania, avšak v konaní absentujú tvrdenia o tom kedy sa odporca dostal do omeškania, koľko dní bol v omeškaní. V ďalšom texte návrhu na začatie konania navrhovateľ uvádza pojem jednorazová zmluvná pokuta vo výške 8 % z čiastky, s ktorou je odporca v omeškaní, ale tento pojem následne nekorešponduje s navrhovaným žalobným petítom, ktorým sa navrhovateľ domáha zaplata zmluvnej pokuty vo výške 29,25 eura. Keďže navrhovateľ nepreukázal, že odporcu oboznámil pri uzatváraní zmluvy s platným cenníkom a tento nepredložil ani pred súdom prvého stupňa ako listinný dôkaz, nie je mu možné priznať ani poplatok za vedenie účtu v sume 32,79 eura, ktorú sumu si tiež uplatnil v tomto konaní, ale nijakým spôsobom neodôvodnil jeho výšku. Záverom preto odvolací súd uvádza, že ani v prípade vyhodnotenia zmluvy o úvere vrátane dodatkov ako platného právneho úkonu, pretože navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno, nebolo by možné jeho návrhu v celom rozsahu vyhovieť.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku návrhu ako aj vo výroku o trovách konania, o ktorých bolo tiež správne rozhodnuté, podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

V odvolacom konaní bola úspešná odporkyňa, ktorá mala nárok na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 OSP, avšak v tomto štádiu konania jej žiadne trovy nevznikli a ani o ne podľa § 151 ods. 1 prvej vety OSP nepožiadala, preto odvolací súd rozhodol tak, že jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.